

Australian Government

ပုဉ်ကမျၢ်. တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်. တၢ်မၤတဖၣ် တၢ်မၤစၢၤ ပုဉ်မၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢ တယံၣ်ဒ်ဘၣ် ဘၣ်တၢ်ပတုၣ်ကွံၣ်အတၢ်မၤတဖၣ်

နဘၣ်တၢ်ကြၢၢ်ဝဲဘၣ်ဝဲလၢ တၢ်န့ၣ်လီၤဆူတၢ်မၤစၢၤလီၤဆီလၢ တၢ်ဖံးတၢ်မၤလီၤတဖၣ် တ ဘျီယီဖဲ နမ့ၢ်ပုဉ်လၢ အတၢ်မၤဘၣ် တၢ်ပတုၣ်ကွံၣ်အီၤလၢ ပုဉ်မၤတၢ်ဖိအါ, ပုဉ်မၤ စ့ၤ လီၤပုဉ်မၤတၢ်, တၢ်မၤစ့ၤလီၤပုဉ်မၤတၢ်ဖိလၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤဆီ, မ့တမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်အဂၤ လၢ ဟံၣ်ဃုၣ်ဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤ အဂံၢ်စ့ၤလီၤန့ၣ်လီၤ.

နန့ၣ်လီၤသ့စ့ၢ်ကိးလၢ တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်အံၤ နမ့ၢ်ပုဉ်လၢ ဘၣ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါ န့ၣ်လၢ နတၢ် မၤအကတၢ်မ့ၢ်န့ၣ် ဒီးနတၢ်မၤတအိၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆုၢ်အခိၣ်ထံးတတီၤ မၤဝဲအဆိခံန့ၣ်ဒီး ဘၣ်ထွဲပုဉ်မၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢအ တၢ်မၤ တ အိၣ်လၢ တၢ်ဂ့ၢ်အဖိခိၣ်တဖၣ် ၂၄ သီလိမ့ၢ်အါရံၣ် ၂၀၀၉ ဒီး ၃၁ လါမးရး ၂၀၁၁ အ ဘၣ် ၈၁၂ န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ထဲဖျါတၢ်ပုဉ်မၤတၢ်ဖိအံၤ စးအိၣ်ထီၣ်သီဖဲ ၁၁ လါအံၤ ၂၀၀၉ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဘၣ်စးထီၣ် တၢ်လီၤဖဲလဲၣ်

၁. မၤန့ၢ် နလံာ်အဟဲလၢတၢ်မၤကစၢ်, လံာ်အုၣ်ကီၤသးလၢ နပးထီၣ် တၢ်မၤ Separation Certificate မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်ကွဲးပုဉ်လံာ်အုၣ် အသး နတၢ်ဖံး တၢ်မၤ တ အိၣ်လၢဘၣ်လၢ တၢ်ဂ့ၢ်အဖိခိၣ်အသိးလီၤ. လဲၣ်စိၣ်တၢ်တဖၣ်အံၤဆူ Centrelink တက့ၢ်.

Centrelink ကသမံသမိးန့ၣ်လၢ တၢ်ကြၢၢ်ဝဲဘၣ်ဝဲလၢနဂီၢ် တၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်အကျဲၤ ကျဲ တဖၣ်ဒီး ကသ့ၣ်ဆာဖးကတီၢ်န့ၢ်န့ၣ်ဒီး အိးစကြုလယုၣ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤ ပုဉ်မၤစၢၤတၢ် Job Services Australia အပုဉ်မၤစၢၤတၢ်လၢအဘူးဒီးန့ၣ်န့ၣ်ယုၣ်ထာ န့ၣ်လီၤ.

၂. ထံၣ်လီၤနသးဒီး နလီၤကဝီၤ Job Services Australia အပုဉ်မၤစၢၤတၢ်

န Job Services Australia အပုဉ်မၤစၢၤတၢ် ကသမံသမိးန့ၣ် နတၢ်အိၣ်သးလီၤတၢ်လီၤ ဆဲးဒီး ကမၤစၢၤ မၤသကိးတၢ်ဒီးန့ၣ်လၢ နကန့ၣ်လီၤကဒါက့ၤ တၢ်မၤအဆိအချ တသ့ဖဲအ သ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤစၢၤလၢ နဒီးန့ၢ်သ့

နပုဉ်မၤစၢၤတၢ် Job Services Australia အပုဉ်မၤစၢၤတၢ် ကမၤသကိးတၢ်ဒီးန့ၣ်န့ၣ်သိးက မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် တၢ်မၤအိၣ်မၤအိၣ်အကျဲ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတၢ်သ့ၣ်ကျဲၤ Employment Pathway Plan လၢကမၤစၢၤလၢန့ၣ်န့ၣ် တၢ်မၤအဂၤ တသ့ဖဲအသ့အဆိအချန့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤဟံၣ်ဃုၣ်စ့ၢ်ကိး :

- မၤစၢၤန့ၣ်လၢ တၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ် နန့ၢ်ကစၢ်တစၢၤ အတၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျဲၤဒီး တၢ်ပတုၣ်ထီၣ်တၢ် မၤအလံာ်, တၢ်သံကွၢ် သကိး တၢ်ဒီး မံၣ်သကိးမံၣ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီး ဘၣ်ဃး တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်သးလၢ ပုဉ်မံၣ်ညါ တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်
- တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢတၢ်ယုတၢ်မၤအစီၢ်, ကျဲအါဘီ တၢ်အိၣ်မူဆူညါ တၢ်ယုထာတဖၣ်ဒီး တၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ် ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်

- တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျဲၤဘၣ်ဃး တၢ်မၤလီၤလၢလီၤတဖၣ်ဒီး တၢ်ဒီးန့ၢ်အါထီၣ်တၢ်ယု တၢ်ဖံးတၢ်မၤ တၢ်အဝီးအလီတ ဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢ Centrelink ဒီး Job Services Australia အပုဉ်မၤစၢၤန့ၢ်တၢ်တဖၣ်, ဟံၣ်ဃုၣ်ဒီး JobSearch-jobsearch.gov.au, အိးစကြုလယုပုဉ် မ့ၢ် (Internet sites) အဒိၣ်ကတၢ်ဒီး မံၤဟ့ၣ်သ့ၣ်ဖျါကတၢ်လၢ တၢ်ယုတၢ်ဖံးတၢ်မၤအလီၢ်
- တၢ်န့ၣ်ကျဲၤအုၢ်ထီၣ်ဒီး တၢ်ဟံၣ်လီၤအီၤဆူ တၢ်ဖံးတၢ်မၤအလီၢ်
- တၢ်သမံသမိးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်လၢ အဖိမံလံာ်သးတခါ
- တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အတၢ်လဲၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်ဒီး တၢ်မၤလီၤလၢအဘၣ်ဃးဒီး လီၤဟံၣ်ကဝီၤပုဉ် ပုဉ်မၤတၢ်ဖိလၢ တၢ်လီၣ် ဘၣ်အီၤဒီးတၢ်ပပုဉ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယံာ်လၢ တၢ်ကဒီးန့ၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤ
- တၢ်န့ၣ်ကျဲၤအုၢ်လီၤဆူ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလီၤတၢ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယံာ်တဖၣ် ဟံၣ်ဃုၣ်ဒီး တၢ်လီၢ် လီၤဟံၣ်တဖၣ်လၢ အဒုးကဲထီၣ်တၢ်သ့ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ Productivity Places Program, ကျိၣ်, တၢ်ကွဲးတၢ်ဖးဒီး နီၣ်ခံၣ်နီၣ်ဒုး အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ Language, Literacy and Numeracy Program, မ့တမ့ၢ် ပုဉ်သးလီၤသးကျဲၤလၢ ဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပုဉ်တဖၣ်အစီၢ် အဲကလံာ်ကျိၣ် တၢ်မၤလီၤ Adult Migrant English Program
- တၢ်မၤစၢၤဒီးသိးကဖျါထီၣ် လံာ်တၢ်ဟ့ၣ်အခွဲး, လံာ်တၢ်အုၣ်သး မ့တမ့ၢ် တၢ်အကံၢ်အစီ အဂၤတဖၣ်
- တၢ်ခွဲးတၢ်ယံာ်တဖၣ်ဘၣ်ဃး တၢ်ဖံးတၢ်မၤတၢ်လဲၣ်ဒီဖျါ.

န Job Services Australia အပုဉ်မၤစၢၤန့ၣ်န့ၣ်တၢ် ကထံၣ်လီၤသကိးဒီးန့ၣ် ဘၣ်ဆာဘၣ်ကတီၢ်လၢ ကကွၢ်ကဒါက့ၤ န Employment Pathway Plan လီၤ. အဝဲသ့ၣ် ကသံကွၢ်သံဒီးစ့ၢ်ကိး Employment Pathway စ့ၢ်ပုၣ်, လၢတၢ်ကသ့အီၤလၢ တၢ်မၤလီၤအစီၢ်, တၢ် အဝီးအလီဒီး တၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ် စ့ၢ်လၢ ပုဉ်တၢ်စၢၤမၤစၢၤတၢ်တဖၣ်အစီၢ် ပဒိၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.

Productivity Places Program

ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် နလဲၣ်န့ၣ်မၤလီၤ သ့စ့ၢ်ကိး တၢ်မၤလီၤဝဲ Certificate III အပတီၢ်ဒီးဆူအဖိခိၣ်, တၢ်သိၣ်လီၤအလီၢ် အကျဲ လၢ အလဲၣ် ဝဲဒီး တၢ်ကန့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်အစီၢ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယံာ် ဖဲ တၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ် အိၣ်ထီၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ကသ့ၣ်ညါအါထီၣ် တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျဲၤအစီၢ် ဆဲးကျဲၤဒီး နလီၤကဝီၤ Job Services Australia ပုဉ်မၤစၢၤ တၢ် မ့တမ့ၢ်လဲၣ်ဆူ productivityplaces.deewr.gov.au.

Labour Adjustment Packages

နီၢ်ခိပုဉ်မၤစၢၤ အတၢ်မၤဘၣ်လီၢ်က့ၤ အတၢ်အိၣ်ကျဲၤတဖၣ် Labour Adjustment Packages ပုဉ်လၢအဒီးန့ၢ်သ့တၢ်မၤစၢၤအံၤပုဉ်မၤစၢၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢအဘၣ် တၢ်ဟံၣ် ပတုၣ် ကွံၣ်အီၤတၢ်မၤလၢ ပုဉ်မၤစၢၤအါအါ တၢ်ထူးထီၣ်တၢ်မၤလၢဘၣ်တၢ်ကြၢၢ် ဝဲဘၣ်ဝဲလၢ တၢ် ယုထာယံာ် ပန့ၣ်တၢ်ကတၢ်ဂၤတဖၣ် ဟံၣ်လၢတၢ်ထူးထီၣ်မၤကတၢ် စဲးဖိကဟ့ၣ်တၢ်မၤလီၢ် မ့ တမ့ၢ် တၢ်ထါတၢ်ကံးညၢာ်, တၢ်ကူတၢ်ကတၢ်ဒီး တၢ်ထူးထီၣ်ခိၣ်ဖဲ စဲးဖိကဟ့ၣ်တၢ်မၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

